

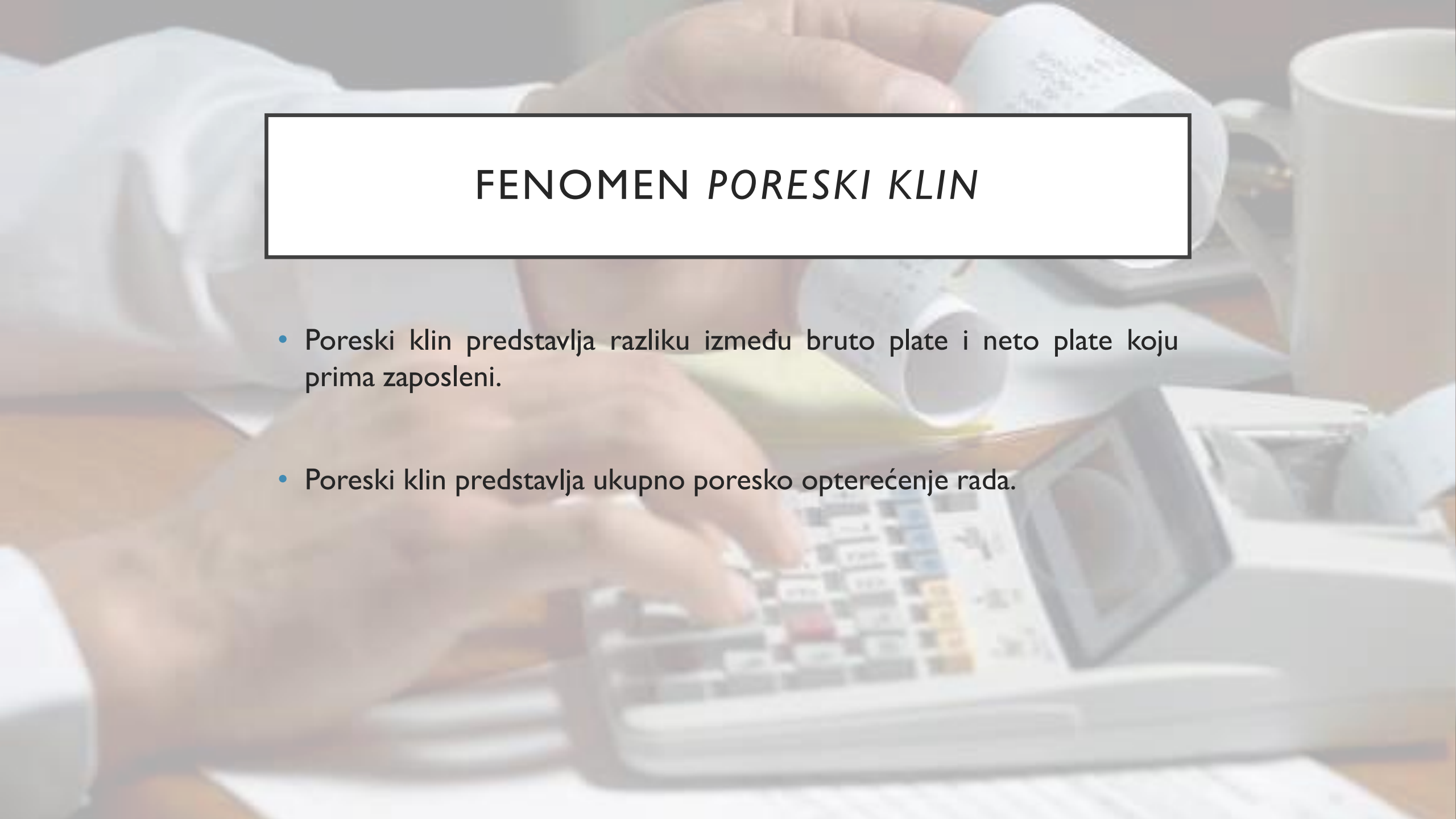
II MEĐUNARODNA NAUČNO-STRUČNA KONFERENCIJA
REGIONALNI RAZVOJ I PREKOGRANIČNA SARADNJA

PORESKI KLIN U REPUBLICI SRBIJI

Jadranka Đurović Todorović

Marina Đorđević

Milica Ristić

A background image showing a person in a white lab coat, likely a pharmacist or healthcare worker, using a calculator and handling papers. The image is faded and serves as a backdrop for the text.

FENOMEN *PORESKI KLIN*

- Poreski klin predstavlja razliku između bruto plate i neto plate koju prima zaposleni.
- Poreski klin predstavlja ukupno poresko opterećenje rada.

FENOMEN *PORESKI* KLIN

- Porez na dohodak fizičkih lica je veoma izdašan porez u razvijenim zemljama. Njime se u zemljama OECD-a obezbeđuje **četrvtina poreskih prihoda**. U Srbiji, prosečno učešće poreza na dohodak građana, poslednjih 6 godina iznosi **9.33%** ukupnih javnih prihoda. Dodatno, učešće ovog poreskog oblika ima tendenciju pada.
- Međutim, i pored znatno manje prikupljenih prihoda, u odnosu na pojedine zemlje članice OECD-a, u Srbiji je poreski klin znatno veći.

FENOMEN *PORESKI* KLIN

Tabela 1: Učešće poreza na dohodak građana u ukupnim poreskim prihodima u RS (u %), 2012-2017.

	Javni prihodi	Porez na dohodak građana	
		U nacionalnoj valuti (mil. dinara)	Učešće u javnim prihodima (in %)
2012.	1.472.118.2	165.261.6	11.22
2013.	1.538.053.8	156.084.8	10.14
2014.	1.620.752.1	146.484.4	9.03
2015.	1.694.831.1	146.775.3	8.66
2016.	1.842.651.8	155.065.4	8.41
2017.	1.973.402.7	167.881.6	8.50

Izvor: Bilten javnih finansija Republike Srbije broj 167., jul 2018. Proračun autora.

FENOMEN *PORESKI* KLIN

- Obračun poreskog opterećenja rada u polazi od bruto dohotka fizičkih lica. U Srbiji, bruto dohodak fizičkih lica se oporezuje sa nekoliko poreskih oblika: porez na dohodak građana, doprinosi na teret radnika za obavezno socijalno osiguranje i doprinosi na teret poslodavca za obavezno socijalno osiguranje.

FENOMEN *PORESKI* KLIN

Tabela 2: Porez na dohodak građana i socijalni doprinosi u RS (u %), 2018.

Poreski oblik	Stopa (u %)
1. Porez na dohodak	10
2. Doprinosi na teret radnika za obavezno socijalno osiguranje	19,90
a. Penzijsko i invalidsko osiguranje na teret radnika	14,00
b. Zdravstveno osiguranje na teret radnika	5,15
c. Osiguranje za slučaj nezaposlenosti na teret radnika	0,75
3. Doprinosi na teret poslodavca za obavezno socijalno osiguranje	17,90
a. Penzijsko i invalidsko osiguranje na teret poslodavca	12,00
b. Zdravstveno osiguranje na teret poslodavca	5,15
c. Osiguranje za slučaj nezaposlenosti na teret poslodavca	0,75

Izvor: Republički zavod za statistiku RS.

- $$PK = \frac{\textit{Bruto plata zaposlenog} - \textit{Neto plata zaposlenog}}{\textit{Bruto plata zaposlenog}} * 100$$

OBRAČUN PORESKOG KLINA

1.	Bruto zarada zaposlenog	100.000 dinara
2.	Doprinosi na teret zaposlenog ($14 + 5,15 + 0,75 = 19,90\%$)	19.900 dinara
3.	Dohodak pre oporezivanja ($1 - 2$)	80.100 dinara
4.	Neoporezivi deo zarade	15.000 dinara
5.	Poreska osnovica ($3 - 4$)	65.100 dinara
6.	Porez na zarade (10%)	6.510 dinara
7.	Neto zarada ($3 - 6$)	73.590 dinara
8.	Ukupno poresko opterećenje ($2 + 6$)	26.410 dinara
9.	Efektivna poreska stopa ($6/1$) x 100	6,51%
10.	Efektivna stopa doprinosa ($2/1$) x 100	19,90%
11.	Poreski klin – efektivna stopa poreza i doprinosa na teret zaposlenog ($(8/1)$ x 100	26,41%

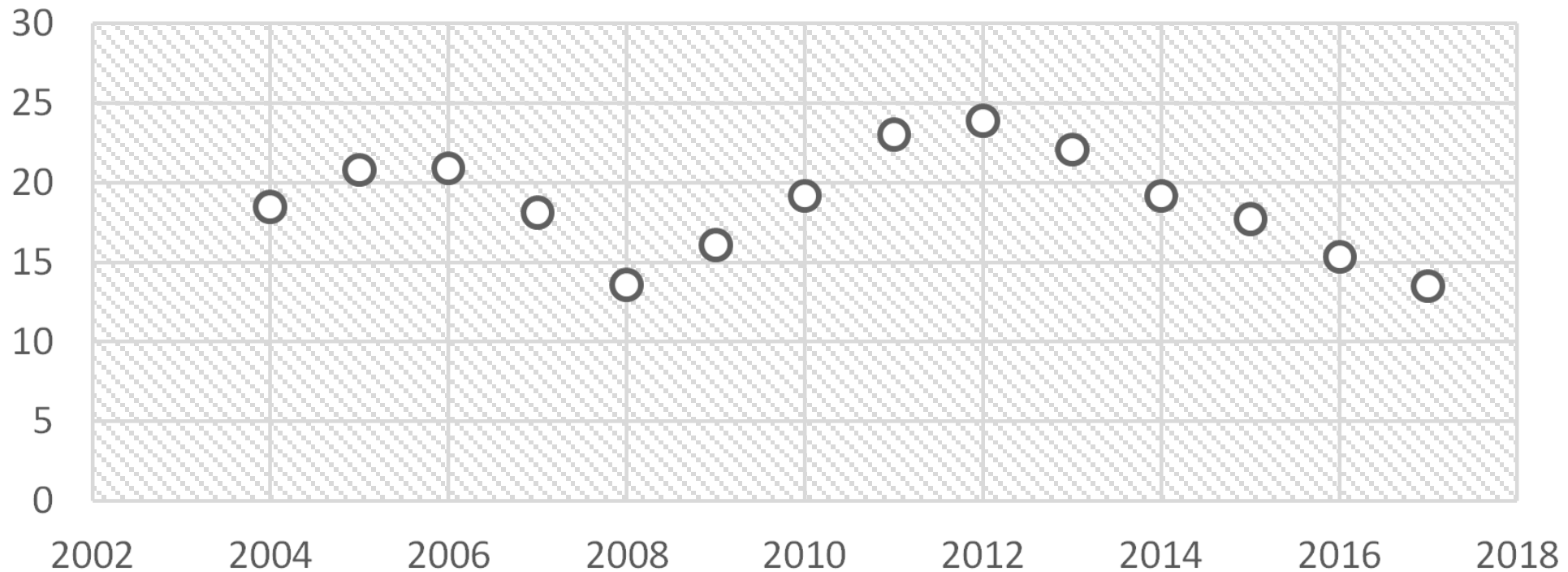
FENOMEN *PORESKI KLIN*

Tabela 3: Ukupan poreski kiln i stopa nezaposlenosti u Republici Srbiji (u %), 2015-2017.

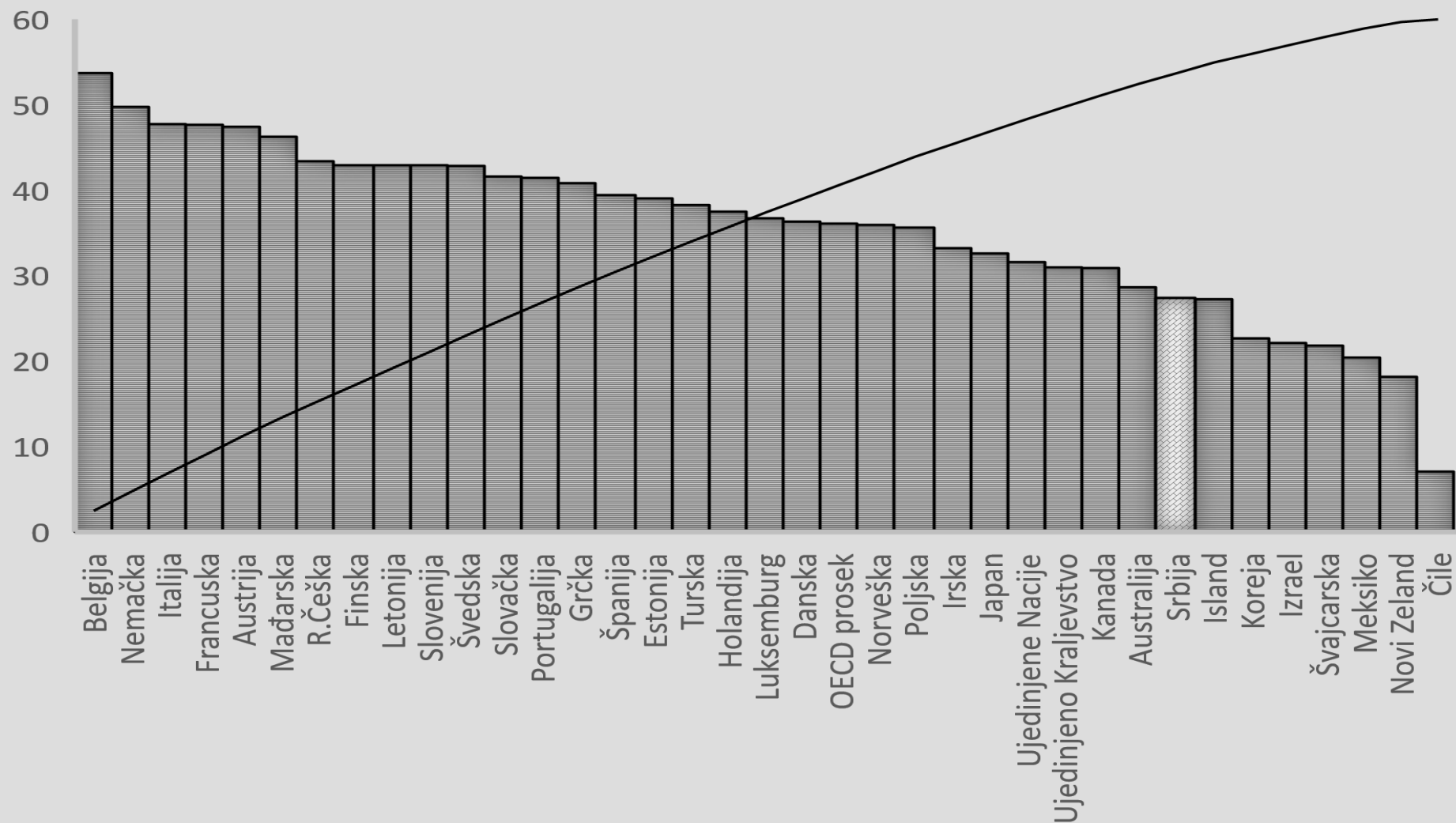
<i>Poreski klin</i>			<i>Stopa nezaposlenosti</i>		
2015.	2016.	2017.	2015.	2016.	2017.
27.33	27.37	27.4	17.7	15.3	13.5

Izvor: Republički zavod za statistiku; Bilten javnih finansija Republike Srbije broj 167, jul 2018. Proračun autora.

Grafikon 1: *Stopa nezaposlenosti u Republici Srbiji (u %), 2004-2018.*

Izvor: Bilten javnih finansija Republike Srbije broj 167, jul 2018.

Grafikon 2: Poresko opterećenje rada u zemljama OECD-a i Srbiji (u %), 2017.

Izvor: OECD (2018); Bilten javnih finansija Republike Srbije broj 167, jul 2018. Proračun autra.

- Kapitalne posledice poreskog klina, ne samo na tržište radne snage, već i na privredni rast Srbije, akcentiraju značaj reforme svih poreskih stopa i doprinosa. Naime, zemlje OECD-a koje su umanjile poreski klin prilikom poreskih reformi, znatno su umanjile i stope nezaposlenosti (Elmeskov i saradnici, 1998).
- Najveće poresko opterećenje rada među zemljama članicama OECD-a je zabeleženo u Belgiji (53.7%), dok je najmanje poresko opterećenje 2017. godine zabeleženo u Čileu (7%).
- U Srbiji, poresko opterećenje rada iznosi 27.4% u 2017. godini. Na osnovu analize posmatranih varijabli, možemo zaključiti da Srbija treba da, pored umanjene stope poreza na dohodak, pristupi umanjenju i doprinosa koji takođe mogu negativno uticati na zaposlenost.

ZAKLJUČAK

- Rad naglasava **ozbiljnost problema strukturne nezaposlenosti**, koji je prisutan u posebno u zemljama u razvoju, među kojima je i Srbija. Zadatak reformi, koje su neophodne u Srbiji je unapredjenje ekonomske efikasnosti. Među kreatorima ekonomske politike i teoreticarima preovladjuje stav da se prilikom koncipiranja strukture poreza mora sprečiti nastanak poreskih distorzija koje bi stvorile posledice i poreski klin.
- Propisivanjem odgovarajuće visine poreskih stopa nesumnjivo se može uticati na ekonomsko ponasanje poreskih obveznika. Propisivanjem visokih poreskih stopa može inicirati pojavu takozvanog klina između profitabilnosti određene aktivnosti pre oporezivanja i prihoda koji se posle oporezivanja može dobiti (OECD, 2006).

ZAKLJUČAK

- Poresko opterećenje stvara poreski klin koji determinise stopu nezaposlenosti i negativno utice na privredni rast, cineci trziste nekonkurentnim. Takodje, dolazi do smanjenja produktivnosti rada u jednoj zemlji.
- Pozitivni efekti reformi, mogu se očekivati i u pogledu povećanja radnog napora.

HVALA NA PAŽNJI!